

Täysistunto

Tiistai 8.4.2025 klo 14.00—23.19

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 219/2024 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 5/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 5/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelu alkaa. Esittelypuheenvuoro, valiokunnan puheenjohtaja Eerola, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.26 **Juho Eerola ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tässä nimenomaisessa hallituksen esityksessä ehdotetaan kolmea muutosta rikoslakiin. Uusiksi rangaistuksen koventamisperusteiksi ehdotetaan säädettäväksi rikoksen tekeminen osana rikollisjoukon toimintaa sekä henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvan rikoksen tekeminen erityisen nöyryyttävällä tavalla. Samalla lakiin lisätään rikollisjoukkoa koskeva määritelmä. Lisäksi edelleen alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä ehdotetaan säädettäväksi rangaistavaksi ihan erillisenä rikoksena.

Näillä kyseisillä muutoksilla toteutetaan hallitusohjelman kirjaukset katujengirikollisuuteen liittyvien rikosten rangaistusten koventamisesta, alle rikosvastuuikäistä lasta koskevaa välillistä tekemistä koskevan opin vahvistamisesta sekä pahoinpitelyyn liittyvien nöyryytystekojen, esimerkiksi kun kännykällä kuvataan se pahoinpitely, rangaistusten koventamisesta.

Ehdotettujen lainmuutosten tavoitteena on vahvistaa katujengirikollisuuteen ja alle rikosvastuuikäisten lasten hyväksikäyttämiseen rikoksen tekemisessä ja sitten vielä nöyryytysväkivaltaan liittyvää rikoslainsäädäntöä. Esityksen mukaan kyse on rikoslain selkiyttämisestä säätämällä näihin ilmiöihin liittyvät nimenomaiset säännökset. Näissä ehdotetuissa säännöksissä huomioidaan paremmin yhteiskunnallinen ja teknologinen kehitys, joiden myötä näihin mainittuihin ilmiöihin liittyy yhä vahingollisempia tekoja.

Ehdotetuilla muutoksilla tavoitellaan myös sitä, että rikoksista tuomittavat rangaistukset vastaavat yleisesti nykyistä paremmin näitten rikosten paheksuttavuutta ja myös vakavuutta. Lainmuutoksilla vahvistetaan esityksen mukaan useittenkin oikeushyvien rikosoikeudellista suojaa. Tällaisia oikeushyviä ovat erityisesti henki, terveys, yleinen järjestys ja turvallisuus ja sitten vielä yksityiselämä sekä kunnia, mikä erityisesti liittyy tähän, että kännykällä kuvataan se nöyryyttävä teko ja sitten sitä levitetään ympäri internetin ihmeellistä maailmaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

Näillä uusilla rangaistavuuden selkeämmin ilmaisevilla ja ankarampaan rangaistuskäytäntöön johtavilla lainsäädäntömuutoksilla tavoitellaan esityksen mukaan myös uusien rikosten tekemistä estävää vaikutusta sekä siitä seuraavaa suojeltavien oikeushyvien tehokkaampaa suojaa niissä rajoissa kuin tämä on rikoslainsäädännön keinoin helposti mahdollista.

Lakivaliokunta puoltaa yksimielisessä mietinnössään tähän esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä aivan muuttamattomana. Valiokunta kuitenkin korostaa myös muiden kuin rangaistusten kiristämiseen liittyvien toimenpiteitten ja niiden asianmukaisen resursoinnin merkitystä. Valiokunta myös korostaa, että lasten ja nuorten alkavan rikoskierteen katkaiseminen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on ensiarvoisen tärkeää. — Näin, arvoisa puhemies, lyhyesti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset puheenjohtajalle esittelystä. — Sitten edustaja Garedeu.

16.30 Kaisa Garedeu ps: Arvoisa puhemies! Nyt on todella hyviä uutisia: lakivaliokunnan yksimielinen mietintö on valmistunut, ja pian astuvat voimaan lakimuutokset, joiden myötä saadaan kovemmat rangaistukset katujengien tekemille rikoksille, nöyryytysväkivallalle ja alle 15-vuotiaan käyttämiselle rikoksen tekijänä. Myös katujengin, eli lakikielillä rikollisjoukon, määritelmä on vihdoin kirjattu lakiin. Edes sitä ei ollut aiemmin olemassa.

Katujengit kuitenkin ovat aivan todellinen ja paheneva ongelma. Tätä me perussuomalaiset olemme yrittäneet kertoa jo vuosia. Nykyinen hallitus on onneksi kääriyt hihat ja toteuttanut jo monia lakimuutoksia, jotka huomioivat jengien olemassaolon. Näiden nyt toteutuvien rikoslain muutosten lisäksi esimerkiksi aserikosten rangaistuksia ollaan kiristämässä. Käynnissä on myös nuoriso- ja jengirikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen toimenpideohjelma.

Emme halua jopa alakouluikäisiä lapsia jengien vaikutuspiireihin ja sekaantumaan huume- ja väkivaltarikoksiin. On äärimmäisen huolestuttavaa, miten paljon nuorten tekemät rikokset ovat lisääntyneet. On täysin käsittämätöntä, miten voi olla mahdollista, että vuosina 2021—2023 pahoinpitelystä epäiltyjen yleisin ikä oli 14 vuotta. Siis 14 vuotta, kahdeksaluokkalaista! Tämä on todella surullista. Länsi-Uudenmaan poliisin alueella alakäisten huumejuttuja on jo parisataa vuodessa. Niistä noin neljäsosa koskee alle 15-vuotiaita. Osa näistä rikoksista on tapauksia, joissa vanhempi henkilö on painostanut, pakottanut tai lahjonut alle 15-vuotiaan lapsen tekemään rikoksen puolestaan, ettei itse joutuisi vastuuseen.

Ruotsissa tämä on jo merkittävä ilmiö, joten on erittäin hyvä, että Suomessa kiristämme sen seuraamuksia, ennen kuin se yleistyy täälläkin. Meilläkin nimittäin näkyy jo viitteitä siitä, että katujengien jäsenet käyttävät jengien ulkopuolisia nuoria apuna tekemissään rikoksissa. Näissä tilanteissa on erittäin suuri riski sille, että lapsi joutuu jo varhain rikoskierteeseen ja pilaa sen myötä pahimmillaan koko loppuelämänsä. Yhteiskuntana meidän tulee tehdä kaikkemme, että saisimme nuoremme varjeltua siltä.

Nöyryyttäminen puolestaan ei kuulu pelkästään jengiväkivaltaan. Se on muutenkin aivan liian yleistä nuorten keskuudessa ja liittyy vakavasti kiusaamiseen. Nöyryytys yhdistettynä väkivaltaan on erityisen julmaa ja haitallista. Käytännössä kyse voi siis olla siitä, että nuorta pahoinpidellään ja siitä kuvattua videota levitetään sosiaalisessa mediassa. Ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

van käsittämättömän järkyttävää toimintaa, jonka uhriksi kenenkään ei tulisi joutua. Nöyryyttämiseen liittyvät teot säädetään nyt siis kattavasti rangaistuksen koventamisperusteeksi. Erittäin tärkeä lakimuutos tämäkin. Toivon, että nuoret tämän kuulevat ja ymmärtävät, mitä me olemme tekemässä: näitä tullaan koventamaan. Kiitos hallitukselle siitä, että tällaistaakaan julmuutta ei enää katsella sormien läpi.

Arvoisa puhemies! Nuoriso- ja jengirikollisuuden kitkemiseen tarvitaan monialaisia toimia, ennalta estävää työtä ja esimerkiksi Ankkuri-toimintaa. Pelkät pehmeät keinot eivät kuitenkaan riitä. Nämä rangaistusten kiristämiset ovat välttämätön osa työkalupakkia. Emme halua Suomeen yhtään enempää huumekauppaa, ampumisia, puukotuksia ja räjähdyksiä. Peliä ei onneksi ole vielä menetetty, ja hallituksen työ turvallisemman isänmaan hyväksi jatkuu tämänkin rikoslain muutoksen jälkeen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman, poissa. — Edustaja Rasinkangas.

16.35 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Tänään käsittelemme lähetekeskustelussa rangaistusten koventamista osana katujengiä tehdystä rikoksesta ja nöyryyttämistä väkivallasta ja alle 15-vuotiaan käyttämistä välineenä rikoksen tekemisessä. Katujengirikollisuus on yksi vakavimmista sisäisistä turvallisuushaasteista, joita Suomi tällä hetkellä kohtaa. Se on pitkälti seurausta vuosien holtittomasta maahanmuuttopolitiikasta. Olen toiminut poliisina Oulussa, ja vaikka Oulu ei ole katujengien ydinaluetta, jo siellä näkyy selkeitä merkkejä niin sanotusta roadman-kulttuurista ja sen ihannoinnista, jotka ovat yksi muoto jengiytymisestä. Väkivalta näkyi yleistyvänä jo alakouluikäisten keskuudessa. Kyse ei ole enää yksittäisistä nuorista vaan jengiytyneistä ryhmistä, joilla on selkeä sisäinen hierarkia, ja yhä useammin kyseessä ovat ensimmäisen tai toisen polven maahanmuuttajataustaiset nuoret. Yhdeksän kymmenestä katujengiläisestä ovat maahanmuuttajataustaisia.

Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on esitys, tuleva lakimuutos, jonka mukaan nöyryyttävällä tavalla tehdyssä väkivaltarikoksessa, jossa alle 15-vuotiasta on käytetty rikoksenteon välineenä ja osana katujengiä, alle 15-vuotiaan käyttäminen välikappaleena tahallisen rikoksen tekemisessä säädetäisiin rangaistavaksi erillisenä rikoksena. Eli rangaistus alle 15-vuotiaan käyttämisestä rikokseen kovenee, ja tämä on ehdottoman tärkeä lakiuudistus. Se tuo tarvittua vastetta tilanteeseen, jossa katujengirikollisuus on paitsi raaistunut myös häikäilemättömästi alkanut käyttää lapsia välineenä omiin tarkoituksiinsa.

Tiedämme jo nyt useista tapauksista, joissa uhreja on nöyryytetty tavalla, joka ei jätä ketään kylmäksi: virtsaamista toisen suuhun, kenkien nuolemiseen pakottamista, mattoveitellä viiltelyä, järjestettyjen pahoinpitelyjen ja näiden kauheuksien kuvaamista ja videoiden levittämistä nettiin. On erittäin hyvä, että jengiytymiseen puututaan heti eikä päästetä ilmiötä kasvamaan samaan mittaluokkaan kuin se tällä hetkellä Ruotsissa on. Siellä alakäisiä on pestattu jopa henkirikosten tekijöiksi.

Arvoisa puhemies! Nykytilanne vaatii kriminaalipolitiikan kiristämistä, ja hienoa, että se viedään oikeusministeri Meren johdolla kohti kansan oikeustajun mukaista suuntaa. Samalla meidän on viimein tunnustettava se tosiasia, että katujengien kasvu Suomessa on suorassa yhteydessä epäonnistuneeseen maahanmuuttopolitiikkaan. Meidän täytyy saada hallintaan sekä rikollisuuden seuraukset että sen juurisyyt. Siksi tarvitaan paitsi tiukempia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

rangaistuksia myös hallittua maahanmuuttopolitiikkaa, joka ei synnytä rinnakkaisyhteiskuntia, joissa kasvaa rikollisia.

Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva esitys on siis oikein erinomainen ja tulee tarpeeseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas.

16.38 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi rikoslain 6 ja 17 luvun muuttamisesta on kysymys rangaistuksen koventamisesta, kun rikokset tehdään osana katujengiä. Nöyryyttämisväkivallasta ja alle 15-vuotiaan käyttämisestä rikoksen tekemiseen saa jatkossa kovemmat tuomiot. Varsinkin katujengit liittyvät oleellisesti maahanmuuttopolitiikkaamme, sillä niin sanotut postinumerojengit ovat tuontitavaraa ja valtaosa, lähes kaikki jengiläiset, on maahanmuuttajataustaisia. He ovat pääasiassa nuoria aikuisia, 18—30-vuotiaita henkilöitä, joilla on kytköksiä myös kansainvälisesti ulkomaisiin jengeihin, kuten Ruotsissa toimiviin vastaaviin porukoihin, joiden aiheuttamat ongelmat ovat meille tuttuakin tutumpia.

Katujengirikollisuus kytkeytyy kaikkein eniten huumausaine- ja väkivaltarikollisuuteen. Niiden tapa toimia on myös ammattimaistunut. Ei voida puhua enää satunnaisista nuorisoporukoista, todellakaan. Jengien syntyminen Suomeen on pidemmän aikavälin ilmiö, josta on kyllä yritetty varoittaa. Ei ole kauaakaan, kun Suomessa väitettiin vielä kirkkain silmin, siis kirkkain silmin, että mitään katujengiongelmia ei tässä maassa ole. Voi hyvänen aika sitä sinisilmäisyyttä ja naiiviutta. Keksittiin mitä ihmeellisimpiä syitä väkivallan lisääntymiselle, milloin korona aiheutti ahdistusta, milloin suomalaisia syyllistettiin rasismista ja ongelmien lietsonnasta. Ongelma oli aina jossain muualla kuin näissä rikollisissa itsessään. Etnisistä katujengeistä on uutisoitu ensimmäisen kerran jo yli kymmenen vuotta sitten, jolloin me perussuomalaiset jo asiasta suureen ääneen varoitimme. Se oli kuin tuulimyllyjen edessä huutamista. Aikaa on ollut kyllä reagoida. Entinen sisäministeri Ohisalo suoraan kielsi, ettemme ole Ruotsin tiellä. Muistatteko vielä? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Oli se käsittämätöntä vihreää vastuuttomuutta.

Arvoisa puhemies! Onneksi tilanne on nyt aivan toinen ja Suomessakin on otettu jengirikollisuus vakavasti. Oikeusministeri Meri tekee hyvää työtä ja laittaa rikolliset kuriin. Suomessakin on nähty viitteitä siitä, että jengit käyttävät nuoria hyväkseen rikoksia tehdessään. Ruotsissa tämä ilmiö on vielä laajempi. Onkin hyvä, että toimimme nyt etukäteen emmekä odota jokaisen ilmiön rantautumista Suomeen. Reagointi on näissä asioissa se a ja o, ennalta reagointi, eikä se, että lyödään pää pensaaseen todellisuudelta.

En koskaan unohda sitä, mitä ruotsalaiset kollegat aikanaan, kun kävimme hallintovaliokunnan reissulla heitä tapaamassa, totesivat, montakin asiaa, mutta kyllä se viesti sieltä tuli, että älkää tehkö, älkää toistako meidän virheitämme. Siis ”älkää toistako meidän virheitämme” — ei ole mikään vaikea ohjenuora muistaa. En ole koskaan ymmärtänyt sellaista politiikkaa, jossa toistetaan toisten verrokkimaiden tekemät virheet mutta odotetaan silti erilaisia lopputuloksia. Näinhän edellinen hallitus teki.

Sanotaan se nyt aivan suoraan: Pehmeät keinot kaksi- kolmekymppisten jätkien kohdalla eivät enää toimi. Päähän taputtelut ja sormen heristelyt on nyt nähty. Nyt on aika toimia. Erityiskiitos oikeusministeri Leena Merelle. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

16.42 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssämme on hallituksen esitys, jolla pyritään koventamaan rangaistuksia rikoksista, jotka koskevat erityisen nöyryyttävää väkivaltaa, toisaalta alle 15-vuotiaiden, alle rikosvastuukäräjäisten, ihmisten hyväksikäyttöä rikosentekovälineinä tai sen välikappaleina sekä myös rikosten tekemistä osana rikollisjoukkoa. Nämä ovat tarpeellisia lisäyksiä Suomen rikoslainsäädäntöön juuri siltä osin, että nykyisellään meidän on ollut hyvin vaikea puuttua esimerkiksi tällaiseen katujengirikollisuuteen ja rangaista siitä tavalla, jolla siitä tulisi rangaista, osittain siksi, että tämä ilmiö on suhteellisen tuore vielä meille Suomessa ja monet viranomaistahot ja jopa ylin valtiojohto vielä joitain vuosia sitten eivät nähneet sitä ollenkaan silmiensä edessä, eivät suosineet näkemään sitä, vaikka se kuitenkin kentällä jo nähtiin.

No, nyt kun näitä rangaistuksia näistä kovennetaan, on hyvä hakea vertailukohtaa Ruotsista. Ruotsissahan tämä ongelma on jo hyvin laaja ja hyvin vakava. Ruotsissa on harjoitettu koko 2000-luku aina tähän päivään asti, nyt pienin muutoksin, mutta aina tähän päivään asti... Siis minun elämäni aikana Ruotsi on vastaanottanut satojatuhansia, yli puoli miljoonaa turvapaikkahakemusta tänä aikana, ja se on pysyvälaatuisesti muuttanut Ruotsin yhteiskuntaa ja sen turvallisuustilannetta. Tällä hetkellä arvioidaan, että Ruotsissa kymmeniätuhansia ihmisiä on joko näissä rikollisjengeissä tai niiden ulkokehällä — kymmeniätuhansia ihmisiä, siis enemmän kuin esimerkiksi Ruotsin armeijan aktiivihenkilöstö. Se on aika karua ja rumaa kieltä jo siinä vaiheessa.

Ruotsissa onkin tässä viimeisten kymmenen vuoden aikana alettu aika nopeasti kiristämään kovaan tahtiin ja hätäisesti rikoslainsäädäntöä juuri siksi, että pystytään vastaamaan näihin ongelmiin, mutta meillä Suomessa tilanne on onneksi sellainen, että kun ongelma ei ole määrällisesti eikä laadullisesti näin suuri, me pystymme harkiten, etukäteen ja varautuen viemään oman lainsäädäntömme sille tasolle, että emme niin maahanmuuttopolitiikan kuin sitten löyhän kriminaalipolitiikankaan seurauksena joutuisi samalle tielle kuin millä Ruotsi tällä hetkellä on.

Tämä lakiesitys, nämä lainmuutokset, sen mahdollistaminen, että kovemmin rankaisemme jengirikollisuudesta ja nöyryytysväkivallasta, uusista väkivallan ja turvattomuuden muodoista, joita meille Suomeenkin on pienesti jo pesiintynyt katujengien muodossa, ylläpitää Suomen turvallisuutta. Tämä mahdollistaa sen, että me reagoimme näihin rikollisiin ilmiöihin ajoissa ja että rikosvastuu myös toteutuu näillä ihmisillä. Suuri ja merkittävä osa meidän koko rikosvastuuprosessia on se, että se aidosti myös toteutuu ja siitä rangaistaan asianmukaisesti ja että saadaan lyötyä siltä käärmeiltä se pää poikki juuri sillä, että keskeisimmät tekijät istuvat vankilassa mahdollisimman pitkään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

16.45 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä rikoslain muuttaminen on erinomainen. Katujengirikollisuus pitää saada kitkettyä pois. Tahdon tuoda tähän asiaan yhden toisen näkökulman, mikä kanssa liittyy olennaisesti tähän kuitenkin, enkä varmaan ole ensimmäinen ihminen tässä salissa, joka puhuu hiukan asian vierestä. Tahdon tuoda myymälävarkaudet mukaan tähän samaan erinomaiseen keskusteluun:

Myymälävarkauksien hävikkimäärä on noin 700 miljoonaa vuodessa, ja nyt valitettavasti on nykyään tullut tämmöinen ilmiö, ja on ollut pidemmän aikaakin, että vanhemmat henkilöt pistävät nuoremmat henkilöt, alle 15-vuotiaat, varastamaan kauppoista pääsääntöisesti alkoholia ynnä muuta saamatta mitään rangaistusta. Oikeasti monta monta kaupan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

alan yrittäjää ja henkilökuntaa erittäin kyseenalaistavat tätä asiaa, koska se on todella turhauttavaa, että nämä alle 15-vuotiaat eivät saa koskaan mitään rangaistusta asiasta. Onneksi tämä erinomainen hallitus tekee tämänkin lakimuutoksen myötä tähän asiaan muutoksen.

Haluan vielä painottaa, että ei kyllä mikään rahasumma eikä rangaistus korvaa sitä tunnetta, kun olet kaupan kassalla ja alle 15-vuotias tai yli 15-vuotias tulee puukolla tai muulla aseella uhaten ryöstämään. Tätä tapahtuu valitettavasti joka päivä jossain päin Suomea. Tähänkin pitää saada ehdottomasti piste. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

16.47 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Pitää kompata edustaja Lundénin puheenvuoroa. Tämä on siinä mielessä hyvä laki, että vaikka tällä varaudutaan juuri tuoreisiin ilmiöihin ja myöskin tulevaisuuden ilmiöihin, niin varaudutaan myöskin jo olemassa oleviin ilmiöihin. Tämä on juuri niin kuin edustaja Lundén sanoi: nykyisellään valitettavasti joissakin kulttuureissa suhtaudutaan hyvin välinpitämättömästi siihen, että alaikäiset tekevät rikoksia, ja heitä käytetään myöskin rikoksentekevälaineinä ja pahimmillaan vielä monesti jopa niin, että omat vanhemmat ovat sitten niitä, jotka käyttävät omia lapsiaan rikoksentekevälaineinä. Siitä näkökulmasta on äärimmäisen hyvä, että tulee tiukennus tähän nykytilanteeseen, joka nykyisellään on niin, että yllyttäjä tuomitaan, kuten itse tekijäkin, mutta sen lisäksi tähän tulee nyt erillisenä rikoksena tämä alaikäisen käyttäminen rikollisen teon välineenä. Se on kyllä äärimmäisen hyvä ja tarpeellinen säännös, joka muuttaa tätä nykykäytäntöä jo aikaisemmaltakin osalta.

Muutenkin on hyvä, että tiukennus tehdään nimenomaan — juuri niin kuin täällä on puhuttu — ennen kuin meillä on tilanne pahimmillaan päällä ja pyritään etupainotteisesti muuttamaan lainsäädäntöä, joka on hidas prosessi, eikä vasta sitten, kun se tilanne meillä jo on päällä. Itse asiassa se on meillä päällä, mutta ei ehkä sellaisena kuin muissa Pohjoismaissa pahimmillaan on ollut.

Mutta erinomainen laki ja hyviä puheenvuoroja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

16.48 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Kun kriminaalipolitiikkaa uudistetaan ja kiristetään ja tiukennetaan vastaamaan tätä päivää, usein sitä vastaan käytetään tällaista argumentaatiota, että rikoksesta kovemmin rankaiseminen ei vähennä rikollisuutta. Tämä on hyvin yleinen argumentti, ja äärimmäisimmissä tapauksissa on jopa esitetty, että vankiloita voitaisiin alkaa lakkauttamaan, koska vankilatkin lisääisivät rikollisuutta.

Itse näen kuitenkin niin, että samanaikaisesti kun meillä on käytössä laaja kirjo pehmeitä keinoja useilla eri tasoilla valtion, kuntien ja hyvinvointialueiden piirissä — siis ennalta ehkäiseviä toimia, koulutusta, varhaista puuttumista, Ankkuri-toimintaa ja niin edelleen — niin meillä on pakko olla myös kovia keinoja, joilla puututaan ongelmien juurisyihin esimerkiksi maahanmuuttopolitiikkaa järkevöittämällä, mutta sitten toisaalta jälkikätesesti pystytään myös rankaisemaan erityisesti niitä kaikista vakavimpiin rikoksen muotoihin ja tyyppeihin syyllistyviä ihmisiä, siis esimerkiksi katujengiläisiä, siis näitä ihmisiä, joista on Suomessakin jo osa saatu tuomiolle useista väkivaltarikoksista, seksuaalirikoksistakin, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

jotka ovat aiheuttaneet myös esimerkiksi aseita hallussa pitämällään vaaraa sivullisille kaduilla.

Ei riitä se, että pelkästään silitellään päitä ja ymmärretään ja koetetaan näitesti ohjata kaidalle polulle, vaan sen mukana on myös kuljettava se, että jos aikuinen ihminen erityisesti syyllistyy vakavimpiin rikoksiin, niin totta kai siitä tulee tuomita. Ja totta kai esimerkiksi erilaiset katujengien johtajat ja johtohenkilöt, jotka organisoivat sitä toimintaa, jotka ovat suunnannäyttäjiä, roolimalleja osalle näistä nuorista, jotka päätyvät katujengien piiriin — totta kai heidät pitää saada sinne kaltereiden taakse, jotta he eivät pääse jatkamaan sitä toimintaa. Se rangaistus osin ehkäisee rikollisuutta juuri sillä, että kaikista vakavimmat tekijät, paatuneimmat tekijät, rikoksenuusijat väkivalta- ja seksuaalirikoksissa saadaan kaltereiden taakse. Ja jos he joku päivä uusivat sen rikoksen, niin siitä tulee myös taas sitten erityinen koventamisperuste.

Tässä salissa on jo lyöty läpi lainsäädäntöä, joka tämän moninkertaisen ensikertalaisuuden poisti. Onneksi näin, koska tähän mennessä meillä on rikoslainsäädäntöä ja kriminaalipolitiikkaa rakennettu todella paljon sen varaan, että uskotaan, että se ensimmäinen vankilarangaistus tai vankilassaolo riittää ehyttämään ihmisen takaisin kaidalle polulle. Kun näin ei ole, kun se ei ole todellisuutta Suomessa eikä se ole todellisuutta myöskään Ruotsissa, niin meillä pitää olla myös mahdollista rangaista kovemmin ja pitää huolta siitä, että ne vakavimpiin rikoksiin syyllistyneet ihmiset ovat siellä kaltereiden takana pois kaduilta rikoksia tekemästä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

16.51 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Komppaan edustaja Vigeliusta ja osin Lundéniakin. Me tarvitsemme todellakin muutakin kuin päänsilittelyä. Meillä osittain on vanhemmuus hukassa joillakin, ja lapset ja nuoret tekevät paljon sellaista, mitä ei saisi tehdä. Esimerkiksi nämä näpistyksen kauppoissa: hyvin monet nuoret, jotka tekevät koulussa vapekauppaa eli sähkökupakkakauppaa, maksavat sen varastetuilla tuotteilla, eli käyvät kaupasta varastamassa ja maksavat sen sillä, ja osin yllytettynäkin.

Toisaalta sitten puhutaan paljon siitä, että meidän pitäisi luopua raskaista lastensuojelupalveluista ja mennä ennalta ehkäisevään suuntaan. Hieno ajatus, mutta meillä on valitettavasti vaarallisia itselleen ja vaarallisia muille olevia nuoria ja nuoria aikuisia, jotka tarvitsevat tiukempaa ja suljetumpaa lastensuojelun sijoituspaikkaa, kuten esimerkiksi Ruotsissa Kalixissa on suljettuja nuorisokoteja. Siellä on hyvinkin paljon niitä jengiläisiä, ja jopa tuossa jossain puheenvuoroissa tuli sekin, että koko perhe voi olla jengiperhe ja että vanhemmatkin käyttävät välineenä sitten omia lapsiaan lisäksi. Eli me tarvitsemme järeämpiä keinoja, jotta tämä väkivalta ja toisen kärsimykset ja kurittaminen saadaan vähenemään. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

16.53 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Nostan vielä sen näkökulman esille, mistä liian vähän puhutaan tämän asian ja ilmiön yhteydessä, pois lukien perussuomalaisten riiveissä, että nämä ovat tuontiongelmia. Jos meillä ei olisi harjoitettu erityisesti näin laajassa mittakaavassa humanitääristä maahanmuuttoa tai jos Ruotsissa ei olisi harjoitettu niin laajassa määrin humanitääristä maahanmuuttoa tai Euroopassa ei oltaisi laajasti harjoitettu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 36/2025 vp

näin laajamittaista humanitääristä maahanmuuttoa, näitä ongelmia ei olisi. Me emme nyt veisi tässä salissa läpi kriminaalipolitiikkaa ja rikoslain muutoksia, jotka kiristävät rangais- tuksia jengirikollisuudesta. Nämä ovat tuontiongelmia, joko maahanmuuttajien keskuu- dessa tai ylipäätään maahanmuuttajataustaisten keskuudessa, joilla on jo Suomen kansalai- suus, vaikka sitten syntymän kautta saatuna. Me emme tarvitsisi tällaista rikoslainsäädän- töä, jos emme olisi harjoittaneet leväperäistä maahanmuuttopolitiikkaa 90-luvulta alkaen kiihtyvään tahtiin 2000-luvulla.

Tuontiongelmia, Ruotsissa aivan erityisesti — puhutaankohan siellä 600 000:sta, 700 000:sta vai 800 000 turvapaikanhakijasta koko 2000-luvun aikana, ja Suomessa taide- taan liikkua jossakin 100 000:n ja 200 000:n välillä, eli suhteessakin Ruotsissa huomatta- van paljon suuremmassa mittakaavassa kuin meillä täällä Suomessa. Se on tuonut muka- naan tällaisia hyvin valitettavia ilmiöitä, joita meillä ei siis vuosikymmeniin ole kuiten- kaan Suomessa tavattu kantasuomalaisten toimesta, siis rikollisjengejä, jotka järjestäyty- vät katujengimäisesti, harjoittavat tällaista nöyryytysväkivaltaa ja käyttävät alle 15-vuoti- aita rikoksentekevälaineinään.

Hyvin valitettavia ilmiöitä ja rumia ilmiöitä, ja erityisesti aivan sillä yksilötasolla. Mo- nesti me puhumme näistä asioista järjestelmätasolla, miltä näyttävät tilastot, miltä näyttä- vät luvut, kuinka monta pahoinpitelyä ja kuinka monta ryöstöä, mutta kyllähän se todelli- suus on se, että jos oman lapsen kohdalle osuu tällainen tilanne, että joutuu nöyryytysvä- kivallan kohteeksi tai että katujengiläinen ampuu tuolla kadulla, niin se on inhimillinen tra- gedia, ja koko sen lapsen lähipiiri tai ylipäätään vanhemmankin ihmisen lähipiiri kantaa kyllä siitä huolta ja surua koko elämänsä ajan. Mutta monesti me jäämme sille ylätasolle ja järjestelmätasolle miettimään näitä ongelmia ja niiden seurauksia.

Ruotsissa tilanne on jo niin laajamittainen, kymmeniätuhansia jengiläisiä tai jengien ul- kokehällä toimivia ihmisiä, että siellä jo oikeusministeri on todennut, että todennäköisesti tämän ongelman korjaamiseen tulee menemään vähintään vuosikymmen — vähintään vuosikymmen. Siksi on parempi, että Suomessa asia korjataan jo nyt etukäteen, varautuen ja ennalta ehkäisten, koska itse uskon, toisin kuin Ruotsin oikeusministeri, että noin laaja- mittainen ongelma ei korjaannu vuosikymmenessäkään, koska se on jo pesiytynyt yhteis- kuntaan.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 219/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen si- sällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.